

Trage wegen vzw

Vereniging voor het behoud, herstel en de multifunctionele ontwikkeling van trage wegen in Vlaanderen

**Aan de Gouverneur en de Deputatie van de
Provincie Vlaams-Brabant
Provincieplein 1
3010 Leuven**

Schaarbeek, 24 januari 2010

Betreft: Bezwaarschrift betreffende de aanvraag van de gedeeltelijke verlegging van voetweg nr 36 te Nijverseel (Opwijk)

Uw referentie: IST/MOW/DEP/09-1692 ATLAS 1219 B74-10/12/2009

Geachte Heer Gouverneur,

Hierbij teken ik namens de vzw Trage Wegen bezwaar aan tegen het besluit van de Deputatie dd. 10 december 2009 houdende de gedeeltelijke afschaffing van voetweg 36 in Opwijk-Nijverseel. In 2002 werd de vzw Trage Wegen opgericht door een breed scala aan verenigingen uit verschillende sectoren, die samen de belangen van bijna 400.000 mensen verdedigen. Onder meer De Bron vzw, Bond Beter Leefmilieu, Natuurpunt, Pasar, Grote Routepaden, Aktivia, Regionale Landschappen, Vereniging voor Bos in Vlaanderen, Voetgangersbeweging en enkele lokale werkgroepen bundelen sindsdien hun krachten om de verdere verdwijning van trage wegen tegen te gaan en te streven naar een betere bescherming en een beter beheer van dit bedreigd patrimonium. De vzw Trage Wegen is gezien haar statutaire doelstellingen en gezien haar achterban duidelijk een rechtstreekse belanghebbende partij wanneer er paden en verbindingen dreigen te verdwijnen - wat in de bestreden beslissing duidelijk het geval is.

Ik wens u erop te wijzen dat elke rechtspersoon de mogelijkheid heeft een opschortend beroep kan instellen tegen de beslissing van de Deputatie bij de Vlaamse minister van ruimtelijke ordening. Het is datgene dat de vzw Trage Wegen met dit schrijven wenst te doen. Tegen de voorgestelde verlegging dienden we op 11 juni 2009 bezwaar in tijdens het openbaar onderzoek dat door de gemeente werd gevoerd.

In aansluiting met het besluit van de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant van 10 december 2009 wensen wij hierbij een opschortend beroep in te dienen bij de Vlaamse regering. Het besluit van de bestendige deputatie is gedateerd op 10 december 2009. Het werd naar het college van burgemeester en schepenen gestuurd met een brief op 4 januari 2010. Het gemeentebestuurde ontving het schrijven op 6 januari 2010. De aanplakperiode van het besluit liep dus vanaf zondag 10 januari en eindigde acht dagen nadien, dus op zondag 17 januari.

Art. 28 - 4de alinea van de wet op de buurtwegen bepaalt: *'Het beroep bij de Koning schorst de beslissingen. Het moet uitgeoefend en aan de gouverneur overgemaakt worden, binnen de vijftien dagen volgende op de in vorige paragraaf vermelde bekendmaking.'*

Maar de begeleidende brief van het provinciebestuur d.d. 4 januari 2010 vermeldt enerzijds dat de beroepen dienen ingediend te worden '... binnen de vijftien dagen na het einde van de termijn van bekendmaking van de beslissing' (dus ten laatste 17 januari + 15 dagen = 1 februari 2010) en anderzijds 'De termijn om beroep aan te tekenen vangt aan de dag na de bekendmaking' (dus beroep in te dienen ten laatste 10 januari + 15 dagen = 25 januari 2010. Is er hier geen tegenstrijdigheid in de brief van het provinciebestuur?

In elk geval nemen we de wettekst uit de Wet op de Buurtwegen als maatstaf (1 februari 2010) en gaan we er verder vanuit dat dergelijke verwarrende onzorgvuldigheden in de toekomst worden vermeden.

1) Vooreerst en fundamenteel in dit bezwaarschrift is het feit dat door de gedeeltelijke verlegging voetweg nr. 36 de functionaliteit van de voetweg voor fiets- en wandelverkeer ernstig in het gedrang komt. Dit is in een tijd waarin het belang van trage wegen door iedereen wordt onderkend en waarin het draagvlak voor trage wegen nog nooit zo groot is geweest een foutief signaal. Ook in het Vlaams regeerakkoord 2009-2014 staat expliciet vermeld dat de Vlaamse regering de netwerkfunctie van de buurtwegen voor het langzame verkeer en de cultuurhistorische en archeologische waarde van de buurtwegen maximaal wil beschermen.

Noch het gemeentebestuur (gemeenteraad), noch de bestendige deputatie gaat in (geeft geen enkel antwoord) op ons voorstel en onze argumenten (geuit in het kader van het openbaar onderzoek) voor het behoud van de weg door perceel door perceel 418x (oorspronkelijk tracé volgens de Atlas van de buurtwegen), met aansluiting (qua bewerking en beplanting, zelfde uitbater van de percelen) van het noordelijk deel van perceel 418x aan de percelen 418d en 418z en het zuidelijk deel van perceel 418x aan perceel 418v2.

Ik wens u eraan te herinneren dat aan de tijdens het openbaar onderzoek aangehaalde bezwaren tegen deze beslissing geen of geen afdoende gevolg is gegeven, wat aanleiding geeft tot het huidige beroepsschrift. Binnen dit beroep geven we het volgende te kennen:

1. Eerst en vooral wens ik u erop te wijzen dat aangaande de voorgestelde verlegging van buurtweg nr. 36 volgens art. 28 bis van de Wet op de Buurtwegen eerst een door de Vlaamse Overheid goedgekeurd rooilijnplan dient opgemaakt te worden. Het ontbreken van dit rooilijnplan is op zich al grond om het voorstel tot verlegging te weigeren. **Hierop werd foutief geantwoord.** Volgens de Deputatie is er géén rooilijnplan nodig, en de motivatie hiervoor wordt erg pover uiteengezet, alsof art. 28Bis niet van toepassing zou zijn op voetwegen. We bestrijden dit ten stelligste en zetten hieronder nog eens omstandig onze stelling uiteen:

Artikel 28bis van de wet op de buurtwegen bepaalt dat geen buurtweg kan aangelegd of rechtgetrokken worden zonder voorafgaand goedgekeurd rooiplan. Bij ontstentenis van dergelijk plan is de voorliggende opgestarte procedure inzake de verlegging van de voetweg 36 aangetast door onwettigheid. Men heeft immers aan het publiek een gevraagd een verlegging te beoordelen terwijl de voorafgaande voorwaarde, het bestaan van een goedgekeurd rooiplan, niet vervuld is. [1]

Motivering: Aanleg van een buurtweg

Artikel 28bis van de wet op de buurtwegen bepaalt dat geen buurtweg kan aangelegd worden zonder voorafgaand goedgekeurd rooiplan waarbij de beslissing toekomt aan de gemeenteraad, het advies aan de Deputatie en de goedkeuring aan de Koning.

Dit artikel 28bis werd ingevoegd ingevolge de wet van 9 augustus 1948 zonder evenwel aan de artikelen 27 of 28 te raken. Artikel 28bis heeft dus de beslissingsbevoegdheid over de aanleg van een buurtweg bij de Deputatie gelaten. De inhoud van artikel 28bis wijst evenwel naar het noodzakelijk voorafgaand aan te nemen

rooiplan. Een aanleg die enkel steunt op de 'procedure artikel 28' of enkel op de 'procedure artikel 28bis' miskent dus de regeling voorzien in de buurtwegenwet.

La procédure de création des chemins vicinaux et celle d'adoption des plans généraux d'alignement n'ont nullement pour caractéristique de s'exclure mutuellement. Au contraire, la jurisprudence admet leur coexistence. (Cass., 18 oktober 1906, Pas., 1907, I, 19 en Auditeurverslag A.76.161/XIII-374)

en

Zelfs bij ontstentenis van een in artikel 28 bedoeld beroep vereist de aanleg of rechttrekking van een buurtweg de goedkeuring van de Vlaamse regering van een rooiplan (Auditeurverslag A.51.951/IV-14.299).

Verlegging van een buurtweg

Een verlegging van een buurtweg omvat gelijktijdig de afschaffing van een wegdeel en de aanleg van een ander wegdeel zoals in casu duidelijk het geval is. Derhalve dient overeenkomstig artikel 28bis de gemeenteraad eerst te beslissen over het rooiplan.

Deze visie werd ook verdedigd door het Waalse Gewest voor de Raad van State en werd daarop bevestigd in het Arrest van de Raad van State, Franstalige Kamer, nr 92.147 van 11 januari 2001.

Un plan d'alignement doit être adopté conformément à l'article 28bis ...

en

Considérant que la modification du tracé du chemin vicinal n'est prévue par un plan général d'alignement adopté avant la décision de redressement ...

Ook de omzendbrief van 4 juni 2003 van de "Direction Générale de l'Aménagement du Territoire, du Logement et du Patrimoine" (DGATLP) inzake buurtwegen stelt:

Lorsque la voirie communale est vicinale (inscrite à l'Atlas des chemins vicinaux), le conseil communal propose le déplacement ou la suppression de la voirie. La Députation permanente statue sur cette proposition. Un recours au Gouvernement wallon est ouvert contre cette décision.

Toutefois, avant cette décision de la Députation permanente, toute modification du tracé de cette voirie vicinale entraînant le redressement de son axe ou toute ouverture nouvelle de pareille voie, nécessite une approbation par le Gouvernement wallon d'un plan d'alignement y relatif.

En in een publicatie van april 2005 van de Union des Villes et Communes de Wallonie a.s.b.l. :

L'article 28bis de la loi de 1841 prévoit qu'un chemin vicinal ne peut être ouvert ou redressé qu'après approbation par le Gouvernement régional d'un plan général d'alignement et ce, après que la députation permanente ait été entendue. Il convient d'indiquer que "l'approbation du Gouvernement régional n'est plus requise pour les plans d'alignement communaux qui sont le complément d'un plan communal d'aménagement (Cwatup, art. 57, al. 2). Un plan d'alignement n'est même pas nécessaire s'il existe un PCA, même pas pour les chemins vicinaux parce qu'un PCA vaut un plan général d'alignement lorsqu'il comprend de manière suffisamment précise, la modification du tracé d'un chemin vicinal".

Dient opgemerkt dat het rooiplan dus geen beslissing creëert over de wegverlegging, dat het rooiplan in feite een bestemmingsplan is[2]. Het gevolg is dat een beslissing tot wegverlegging steeds bij de Deputatie blijft. De Deputatie kan echter geen beslissing nemen zonder voorafgaand aangenomen rooiplan.

Het arrest heeft dus in Wallonië aanleiding gegeven tot een logische omzendbrief. Indien men immers een wegverlegging beslist enkel op grond van artikel 28 dan heeft de Bestendige Deputatie in rechte de mogelijkheid een weg te verleggen ook bij een ongunstig advies van de gemeenteraad. De Deputatie zou dus de openbare circulatie kunnen wijzigen zonder dat de terreinen getroffen werden door een goedgekeurde rooilijn!

De gecombineerde procedure leidt tot het volgende chronologische beslissingsparcours:

Rooilijnprocedure (art.28bis)	Verleggingsprocedure (art.28)
Gemeenteraad neemt rooilijnplan voorlopig aan.	Gemeenteraad neemt wijzigingsplan voorlopig aan.
Openbaar onderzoek van het rooilijnplan	

Gemeenteraad neemt rooilijnplan definitief aan	
Advies van de Deputatie inzake de rooilijn	
Beslissing van de minister inzake het rooilijnplan	
Publicatie van de rooilijn in het staatsblad	
Mogelijkheid tot beroep bij de Raad van State	Openbaar onderzoek van het wijzigingsplan [3]
	Advies gemeenteraad over de wijziging
	Beslissing Deputatie inzake wijzigingsdossier
	Mogelijkheid tot opschortend beroep bij de Vlaamse minister
	Beslissing Vlaamse Minister inzake wijzigingsdossier
	Mogelijkheid tot beroep bij de Raad van State.

Conclusie:

Eerst beslist de gemeenteraad over het rooilijnplan. Als de gemeenteraad geen rooilijnplan voorlegt voor advies aan de Deputatie en ter goedkeuring aan de Vlaamse Minister of als de minister de rooilijn niet goedkeurt dan kan de verlegging niet beoordeeld worden. Als de minister het rooilijnplan goedkeurt pas dan kan het verleggingsplan in openbaar onderzoek gelegd worden.

[1] Herhaalde malen heeft de Raad van State reeds bepaald dat de onwettigheid van het gemeenteraadsbesluit de hele procedure aantast. In arresten 92147 en 146115 gaat het daarbij overigens steeds over voetwegen, waaruit blijkt dat de weerlegging van zowel gemeente als Deputatie onjuist is.

[2] Ook in de publicatie van Professor-advocaat Dominique LAGASSE, ULB, Droit Administratif spécial, « Les domaines public et privé, La voirie » wordt deze visie beaamd.

[3] De procedure gaat niet verder indien er geen goedgekeurd rooiplan is

2. Onze opmerkingen inzake het met de nodige omzichtigheid om te springen bij verleggingen van buurtwegen omwille van louter persoonlijke en commerciële argumenten en belangen van de eigenaar (gebruiker)

In de aanvraag (eigenlijk dus 'verzoeker') voor de verplaatsing valt volgende motivatie op:

"Beoelwing is deze weg langs de perceelsgrenzen te verleggen, zodanig dat wij een normale en degelijke aanplanting van fruitbomen kunnen uitvoeren,..."

De vzw Trage Wegen vindt het belangrijk dat de gemeenten in deze situaties als toezichtshouder en beheerder op een constructieve manier naar een compromis zoekt waarbij:

- het verbindend karakter van de weg en de aansluiting ervan op andere wegen gevrijwaard blijft;
- de functies en meerwaarden van de weg zo veel mogelijk gerespecteerd worden;
- de verkeersveiligheid van de gebruikers zo min mogelijk in het gedrang komt.

2a) Het komt er dus op aan om een evenwichtige oplossing te vinden waarbij het bepleiten van de collectieve belangen van de weg het uitgangspunt zou moeten zijn. Veel te vaak draait een verlegging van een weg immers uit op de volledige omlegging rondom de perceelsgrenzen van de betrokken eigenaar zonder te zoeken naar alternatieve oplossingen. We hebben sterk de indruk dat dit hier het geval is, **maar hierop wordt geen antwoord gegeven bij het verleggen van ons bezwaar**. Noch de gemeenteraad, noch de Deputatie gaat op dit argument in.

2b) Hoewel we in zekere mate de motivatie van de verzoeker kunnen begrijpen, zou de maatstaf voor het akkoord gaan met de eventuele verplaatsing van de weg het

publiek belang moeten zijn. Voor de weggebruikers is een plaatselijke verlegging van de weg zoals gevraagd een duidelijk nadeel (langer traject met scherpe bochten, onveiliger omwille van de omleiding tussen de fruitboomaanplantingen waarbij men geen doorzicht heeft tussen de punten A en C op het Opmetingsplan 1/1000, het uitzicht -zichtbaar karakter- van een weg die openbaar is dat verdwijnt, ...).

De gemeenteraad stelt effectief dat het traject iets langer zal worden, maar weerlegt ons bezwaar door aan te voeren dat het nieuwe tracé even veilig zou zijn. **Over de scherpe bochten (duidelijk minder dan 90°), op het verloren gegane doorzicht doorheen de fruitboomaanplantingen en het verloren uitzicht van de huidige openbare weg hullen zowel gemeenteraad als Deputatie zich in stilzwijgen.**

2c) Door in te gaan op de motivatie van de verzoeker zou een omgekeerde logica gehanteerd worden: de openbare weg (zelfs al ligt deze op private grond) moet worden aangepast aan de fruitaanplantingen. Veleer is het logisch dat de aanplantingen zouden gebeuren in functie van het (rationeel) recht traject van de weg, en niet dat de weg zou verplaatst worden in functie van een (misschien eerder occasionele) gewenste aanplantingsconfiguratie. Overigens kan men zich afvragen waarom de verzoeker een dergelijk voorrecht zou genieten, terwijl vele andere fruittelers rekening dienen te houden met eventueel verharde banen die de landerijen doormidden snijden en ook aldaar een normale en degelijke (sic) aanplanting in de weg staan. Moeten deze straten dan maar opgebroken en verlegd worden van zodra daarom zou worden verzocht?

De Deputatie voert in hoofdzaak argumenten aan van bedrijfseconomische aard voor de gebruiker van de percelen (materieel/financieel belang), zonder rekening te houden met het algemeen belang van de gebruikers van de weg (comfort, veiligheid, zichtbaarheid,...). In plaats van te antwoorden op onze bezwaren inzake de omgekeerde gehanteerde logica in functie van het privaat belang, wordt dit privaat belang verder, met extra argumenten verdedigd door de Deputatie ter motivatie van haar beslissing "*de bestaande voetweg is intussen reeds beplant met fruitboompjes*", dat deze aanplanting volstrekt onwettig is gebeurd, is blijkbaar niet van belang

De omgekeerde logica wordt niet weerlegd, en zoals eerder geschreven, het openbaar belang wordt hoegenaamd niet aangetoond.

3. De vermelding in de "aanvraag" (eigenlijk: het verzoek) 'De betrokken landbouwer, die buiten onszelf deze weg gebruikt, heeft geen bezwaar tegen deze verlegging (wat zal blijken uit het openbaar onderzoek)' heeft dan ook geen enkele relevantie daar het om een openbare weg gaat (alle buurtwegen, zelfs deze op private grond, maken deel uit van de openbare wegen) en lijkt ons eerder misplaatst.

De gemeente weerlegt dit bezwaar met het feit dat 'hier niks achter moet gezocht worden'. Het motiveren van een verzoek met als argument 'omdat ik er zelf geen bezwaar tegen heb' is ronduit grotesk te noemen. **Verkeerd antwoord dus.**

4. De weg is, van aan de Steenweg op Dendermonde, over een afstand van ca. 100 meter geasfalteerd. Verder is hij niet verhard, maar is, toch bij gunstig weer, goed bruikbaar voor voetgangers en zelfs voor fietsers (op grondgebied Opwijk en grondgebied Baarddegem), behalve dan op het deel dat door het betrokken perceel sectie H 418-x loopt. Volgens getuigen was de weg daar vorig jaar onderbroken (afgesloten). De wegzate was omgeploegd, bewerkt en met maïs beplant. Ter plaatse van het betrokken perceel is de weg op meerdere plaatsen kapot gereden door landbouwwerktuigen en -voertuigen. Ik mag ervan uitgaan dat u ermee vertrouwd bent dat dergelijke praktijken inbreuken zijn op het Veldwetboek art. 88 §9 "Zij die op enigerlei wijze openbare wegen van welke aard ook beschadigen of zich een strook ervan

toeëigenen". Burgerrechtelijk vormt het uiteraard een inbreuk op het reglement van de buurtwegen van de provincie Vlaams-Brabant.

Geen antwoord. Deze feiten worden zowel door de gemeenteraad als door de Deputatie als 'niet relevant'. Blijkbaar kunnen verzoeken zonder problemen gebaseerd zijn op strafrechterlijke en burgerrechterlijke inbreuken en tot onze verbazing is onze kritiek tegen deze gang van zaken 'niet relevant'.

Nochtans was dit wel het geval toen de technische diensten de inbreuken ter plaatse vaststelden, getuige daarvan de brief tav. de gemeente Opwijk IST/MOW/09-0856 GKLA 1168.

5a) Indien er toch zou overgegaan worden tot de uitvoering van een gedeeltelijke verplaatsing is het wellicht beter de weg te verplaatsen naar de zuid- en de westgrens van perceel 418-x. Niet alleen wordt het tracé van de omleiding een beetje korter (197 m i.p.v. 222 m) maar vermijdt men vooral ook een hoek van minder dan 90° aan punt C. Het spreekt vanzelf dat een dergelijke wijziging ook eerst het voorwerp dient te vormen van een rooilijnplan en vervolgens van een nieuw openbaar onderzoek.

Onvoldoende antwoord: het voorgestelde tracé is slechts in geringe mate langer (25 m). Men vermeldt natuurlijk niet dat het voorgestelde tracé (door de aanvrager – eigenlijk 'verzoeker' gewenst) tracé langs de oost- en de noordzijde van het perceel 418x ruim 71 meter langer (ca. 50%!) is dan het officieel bestaand tracé diagonaal door perceel 418x. **Elke meter winst is dus een verbetering, maar aan het officieel tracé worden al lang geen woorden meer vuilgemaakt.**

5b) wij wensen er u op te wijzen dat elke wegverlegging dient te worden uitgevoerd door de wegbeheerder.

Geen antwoord. Dat de verzoeker dit intussen zélf illegaal heeft gedaan en dat de wegbeheerder hiertegen niet optreedt, wordt al evenmin meegenomen.

5c) Indien er het tracé wordt gewijzigd dan zou een degelijke bewegwijzering enigszins soelaas kunnen bieden.

Onvoldoende antwoord: de gemeenteraad treedt ons hierin bij, maar stelt op generlei wijze wanneer en welk soort bewegwijzering ze zal plaatsen. Zonder dergelijke bewegwijzering zullen de gebruikers (wandelaars,...) van de weg van in Baardegem en van aan de Steenweg op Dendermonde de indruk hebben dat de weg aan het betrokken perceel ophoud en dat de weg dus niet doorloopt.

6. Wellicht nog het allerbelangrijkste: het verzoek voor de gedeeltelijke verplaatsing van de weg maakt geen deel uit van een meer globaal plan voor de herwaardering en de structurering van het netwerk van trage wegen in het betrokken gebied. Dergelijk plan voor de optimalisatie van het plaatselijk buurtwegennetwerk bestaat trouwens niet eens. Dit valt te betreuren, aangezien we samen met uw gemeentebestuur in Droeshout-Mazenzele hiertoe toch al een stevige aanzet hebben gegeven in het project Trage Wegen Doen Bewegen. Het zou nuttig zijn dat uw bestuur investeert in de aanbevelingen van de publieksbevraging, in plaats van het voeren van tijdrovende procedures inzake wegverleggingen zonder aantoonbaar publiek belang. Uiteraard blijven wij steeds bereid u advies te verlenen bij het realiseren van deze aanbevelingen.

Hierop wordt zelfs niet geantwoord, terwijl we in ons bezwaar toch het gewicht van dit argument omstandig in de verf zetten.

2) Vervolgens weerleg ik de argumenten voor de motivatie van de bestreden beslissing, aangehaald in de bestreden beslissing van de Deputatie. Ik toon bovendien aan dat er in deze argumentatie sprake is van een uiterst onevenwichtige belangenafweging. Dit is in strijd met het arrest van de Raad van State met nummer

126.447 dd. 16 december 2003. Dit arrest stelt dat bij een beslissing tot wijziging van een buurtweg/voetweg een belangenafweging moet gebeuren waarbij de bevoegde overheid (de Deputatie) *'in de eerste plaats het openbaar belang op het oog dient te hebben'*.

Meer nog, ik toon aan dat elke vorm van motivering van de Deputatie ontbreekt. Zeker, de motivatie van de verzoeker wordt herhaald en de weerleggingen van bepaalde (zeker niet alle) punten van het openbaar onderzoek worden vermeld, maar voorts wordt op géén enkele wijze gemotiveerd wat het publiek bij deze beslissing te winnen heeft.

"De aanvrager (sic) motiveert zijn aanvraag (sic) tot gedeeltelijke verlegging van de voetweg op zijn perceel om een normale en degelijke aanplanting van laagstamfruitbomen mogelijk te maken, net zoals op de omliggende percelen"

a. Vooreerst: het gaat niet om een "aanvraag", maar een louter verzoek van particulieren, waarop de wegbeheerder niet verplicht is in te gaan. Meer nog, het plan van de voorgestelde aanvraag werd opgemaakt door een landmeter-expert die werd betaald door de verzoeker en niet door de wegbeheerder zelf. Als de stukken in een dossier worden opgemaakt en betaald door private personen, dan kan men zich afvragen of er geen belangenvermening in het spel is.

In arrest 199.194 van 22 december 2009 bevestigde de Raad van State nogmaals dat particulieren geen aanvraag kunnen doen om wijzigingen aan de buurtwegen aan te brengen:

De Nederlandse vertaling van artikel 28, eerste en tweede lid van de wet van 10 april 1841 op de buurtwegen luidt als volgt:

"De aanleg, de afschaffing of de wijziging van een buurtweg moeten voorafgegaan zijn van een onderzoek. De beraadslagingen der gemeenteraden worden onderworpen aan de bestendige deputatie van de provinciale raad, welke beslist behoudens beroep bij de Koning vanwege de gemeente of van de belanghebbende derden".

Uit de geciteerde bepaling volgt dat het initiatiefrecht voor het aanbrengen van wijzigingen aan de buurtwegen aan de gemeenteraad toekomt en niet aan een individuele rechtsonderhorige.

b. Het verleggen van de openbare wegenis gebeurt hier louter ter wille van particulieren: de eigenaars van de wegzate. Dit particuliere belang staat diametraal tegenover de belangen van de hele gemeenschap, die door veronachtzaming van de wegbeheerder, de gemeente Opwijk, tot op heden geen gebruik kan maken van dit deel van de voetweg. Er is **op zijn minst sprake van een onzorgvuldige belangenafweging** vanwege de adviesgevende overheid (de gemeente Opwijk) en de beslissende overheid (de Deputatie van Vlaams-Brabant). Niet alleen moet door de bestreden beslissing het publiek voortaan een potentieel onveilige omweg maken, maar ook verdwijnt er een potentiële verkeersveilige verbinding. **Uit geen enkel onderdeel van de verplichte motivering van het besluit van de Deputatie blijkt de wijze waarop het publiek voordeel zich voordeel zou kunnen doen. Integendeel, het besluit wordt verder gemotiveerd door uitsluitend in te gaan op private belangen.**

c. Veeleer is het logisch dat de aanplantingen zouden gebeuren in functie van het (rationeel) recht traject van de weg, en niet dat de weg zou verplaatst worden in functie van een (misschien eerder occasionele) gewenste aanplantingsconfiguratie. Gaat men dan de weg terug verplaatsen als er in de toekomst opnieuw een andere perceelsconfiguratie of perceelsbewerking (aanplanting) zal gebeuren, in functie van een nieuwe 'efficiëntere werkmethode' (sic besluit Deputatie)?

"Omdat de voetweg nr. 36 ingetekend staat met onderbroken stippellijnen is er voor de verlegging van de voetweg geen rooilijnplan nodig. De wegzate is in eigendom van de aanvrager (sic), maar is belast met een publieke erfdiensbaarheid"

Deze overweging doet in het kader van de Wet op de buurtwegen hoedanook niet ter zake. Het gaat hier immers om een publieke erfdienstbaarheid van overgang, een openbare weg op private grond. Het is dus logisch dat deze over private eigendom loopt. Ook voor deze wegen geldt art. 28 bis – motivering zie hoger onder 1.1 van dit beroepsschrift.

“Op het terrein werd het perceel nr. 418X reeds beplant met laagstamfruitboompjes voor de verleggingsaanvraag”

a. Als gegronde motivering voor de beslissing van de Deputatie (of als weerlegging van ons bezwaar tijdens het openbaar onderzoek? – dit is zéér onduidelijk) wordt dus hier letterlijk een onwettige aanplanting op de zate van de voetweg gebruikt. **De verzoeker neemt als het ware het recht in eigen handen, dit wordt dan nog eens gehonoreerd door de Deputatie als argument.**

b. Aangezien de wegbeheerder (de gemeente) evenmin optreedt inzake het onderhoud en de handhaving van de betrokken voetweg kan men quasi stellen dat Deputatie dit besluit treft om de illegale inname en beplanting te gaan regulariseren. **Het is geenszins de taak van de provincie Vlaams-Brabant om op deze wijze het openbaar wegennet (waartoe ook de voetwegen met publiekrechtelijke erfdienstbaarheid van doorgang behoren) te beheren.**

c. Deze gedeeltelijke verlegging is een belangrijk precedent voor andere stukken voetweg in de gemeente Opwijk, in de provincie Vlaams-Brabant en in Vlaanderen, gezien hun gelijkaardige ligging in of langs land- en tuinbouwbedrijven en gezien de lakse houding van de wegbeheerder om de plaatsen open en toegankelijk te houden. **We kunnen ons niet indenken dat dit de motivatie van de Deputatie is.**

“Het voorgestelde tracé dat ter goedkeuring ligt is op het terrein duidelijker en gebruiksvriendelijker dan deze langs het open perceel nr. 436B loopt en via de perceelsgrenzen”

Als gegronde motivering voor de beslissing van de Deputatie (of als weerlegging van ons bezwaar tijdens het openbaar onderzoek? – dit is zéér onduidelijk) wordt dus de weerlegging gebruikt van een door ons voorgesteld alternatief gebruikt, terwijl NERGENS wordt vermeldt waarom het verlegde tracé beter zou zijn dan het huidige tracé. **Er wordt gewoon, ondanks de motivatieplicht, door de Deputatie een besluit getroffen dat niet gemotiveerd is.**

“...duidelijk wegens de aanwezigheid van een langsgracht...”

Ik begrijp niet dat de aanwezigheid van een gracht een voordeel zou zijn voor de omlegging van de weg langs de noord- en oostzijde van het perceel. Integendeel: de aanwezigheid van een gracht langs een landelijke afgelegen weg zoals hier trekt bijvoorbeeld sluikestorting in deze gracht aan. Zo zag ik al op 19.01.2010 een PC-monitor in de gracht steken nabij het punt C van het opmetingsplan 1/1000 (tegenover de noord-oostgrens van het perceel 418x). **Ook hierin kan geen motivatie worden teruggevonden die de verlegging van de buurtweg wettigt.**

“...het ingediende tracé houdt ook rekening met de huidige aanplantingen...”

Ook hier kan men quasi stellen dat Deputatie dit besluit treft om de illegale inname en beplanting te gaan regulariseren. **Het is geenszins de taak van de provincie Vlaams-Brabant om op deze wijze het openbaar wegennet (waartoe ook de voetwegen met publiekrechtelijke erfdienstbaarheid van doorgang behoren) te beheren.**

Verdere argumenten in het besluit van de Deputatie gaan over het weerleggen van een alternatieve omlegging, maar motiveren geenszins de wegverlegging ten opzichte van het huidige tracé. De opmerkingen, bedenkingen en bezwaren blijven.

Ik wens dit punt te besluiten met een verwijzing naar arrest nr. 197.606 van 3 november 2009 van de Raad van State, waarin uitdrukkelijk wordt gesteld dat:

"de wetgeving inzake buurtwegen volkomen los staat van de stedenbouwkundige ordening van het gebied en het bij de vraag tot afschaffing van een buurtweg essentieel is dat wordt nagegaan of de besluitvorming hieromtrent het algemeen belang dient"

(dit is relevant aangezien een verlegging te beschouwen valt als het afschaffen van een wegdeel en het aanleggen van een wegdeel waar er voorheen geen bestond – zie hoger onder 1.1)

Wanneer U, mijnheer de Gouverneur, dit dossier overmaakt aan de bevoegde Vlaamse Minister van Ruimtelijke Ordening, vraag ik u dat u deze wijst op volgende bepaling in datzelfde arrest nr. 197.606 van 3 november 2009 van de Raad van State:

"Bij het uitoefenen van het in artikel 28 van de wet van 10 april 1841 op de buurtwegen bedoelde goedkeuringstoezicht, heeft de minister in wezen te oordelen over de vraag of, gelet op de bewoordingen van het bij hem ingediende beroep, de afschaffing van de buurtwegen al dan niet verantwoord is en dus strookt met het algemeen belang."

Ik meen ten stelligste dat dit tot op heden nog niet het geval is geweest, zie daarvoor alle hoger aangehaalde argumenten.

3) Vervolgens maak ik een aantal beschouwingen en opmerkingen, die van belang zijn, omdat ze aantonen dat de bestreden beslissing **nóch vanuit het volgen van een overheidstaak, nóch vanuit een beleidsoptie** of en **al zéker niet vanuit een opportuniteit ten voordele van het publiek** is genomen.

3a) Maakt de bestreden beslissing van de Deputatie van Vlaams-Brabant deel uit van een overheidstaak?

Geenszins, noch de gemeente, noch de Deputatie zijn verplicht om op het "verzoek" (in het dossier steevast foutievelijk "aanvraag" genoemd) in te gaan. Wat zijn dan wél de overheidstaken van gemeente en provincie?

– Het provinciaal politiereglement der Wegen van 10 maart 1955

[Het nieuwe provinciaal politiereglement is tot op heden, 24 januari 2010, nog niet door de bevoegde Vlaamse Minister van Mobiliteit goedgekeurd], maar zou in dezen evenmin andere bepalingen invoeren.

a. Art. 4 - "De buurtwegen worden onderhouden op kosten der gemeenten". Indien er al problemen zouden zijn met de betrokken voetweg nr. 36, is het de taak van de gemeente als wegbeheerder deze wegen te onderhouden. **Geenszins om ze te verleggen**

b. Art. 12 - "De schepencolleges, ..., waken erover dat de wegen in goede staat gehouden worden. (...) Tenslotte worden al de aan het verkeer toegebrachte hindernissen onmiddellijk door hen aangegeven bij de plaatselijke besturen die gelast zijn dievolgens maatregelen te nemen" **Alleen al het omploegen en beplanten sedert medio 2009 tot op heden en het daarop niet optreden van de gemeente Opwijk, duidt op het feit dat de gemeente deze weg liever kwijt dan rijk was. Niet alleen onttrok de gemeente zich aan hun taak, de Deputatie staat nu -in weerwil van haar eigen reglement- toe dat de overheid die haar taak niet naar behoren uitvoert hiervoor beloond wordt.**

c. Een geheel hoofdstuk wordt gewijd aan de politie van de wegen. Dit heeft onder meer tot doel dat de aangelanden er zorg voor dragen dat de wegenis vrij toegankelijk blijft en om eventuele overtredingen vast te stellen en hiervan PV op te maken. Zo nodig kan de gemeente werken van ambtshalve uitvoeren. **Er werd van de inbreuken (zoals omploegen en beplanten),** hoewel de gemeente dit kon, **nooit PV opgemaakt.** In tegenstelling tot het optreden zodat de wegen toegankelijk bleven, heeft de gemeente tot op heden alles in het werk gesteld (3 openbare onderzoeken!) om de particulier ter wille te zijn en de weg te verleggen. De Deputatie volgt door haar besluit blindelings de gemeente.

Met de bestreden beslissing van de Deputatie van Vlaams-Brabant is het maar zeer de vraag of zowel gemeente als Deputatie dit provinciaal politiereglement volgen.

De omzendbrief van Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt van 26 september 1989

Gemeenschapsminister Luc Van Den Bossche wijst de provinciegouverneurs in deze omzendbrief op het belang van voet- en buurtwegen. *"Gelieve aan de gemeentebesturen opdracht te geven erover te waken dat alle paden (...) ter beschikking van de gemeenschap zouden blijven"*

De bestreden beslissing van de Deputatie van Vlaams-Brabant zal echter het tegengesteld effect hebben.

3b) Maakt de bestreden beslissing van de Deputatie van Vlaams-Brabant deel uit van haar beleidsopties?

Geenszins, herhaaldelijke, afgewogen en niet-gecontesteerde beleidskeuzes tonen aan dat de bestreden beslissing van de Deputatie van Vlaams-Brabant ingaat tegen het beleid inzake voet- en buurtwegen waar ze zelf voorstaat.

De Bestendige Deputatie van Vlaams-Brabant benadrukte in haar beleidsbrief op 12 oktober 1995 het belang van de buurtwegen en pleitte voor het maximaal behoud van dergelijke wegen omwille van hun cultuurhistorische en ecologische functie.

Het is onduidelijk hoe de bestreden beslissing van de Deputatie van Vlaams-Brabant in deze beleidsoptie kan passen.

In het provinciaal milieubeleidsplan van de provincie Vlaams-Brabant voor 2004-2008 wordt het uitwerken van een beleid rond voet-en buurtwegen als actie naar voor geschoven binnen doelgroepenbeleid;

"Ons huidig mobiliteitsgedrag leidt tot een enorme ecologische voetafdruk. In deel 4 'Doelgroepenbeleid' wordt aangegeven hoe die impact verminderd kan worden."

Daaronder valt volgende passage te lezen:

"Het stimuleren van de uitbouw en het gebruik van een optimale multimodale mobiliteitsinfrastructuur op provinciaal niveau met het oog op een duurzame mobiliteit"

en als acties in dit kader:

*"inventarisatie voet- en buurtwegen/ **uitbouw provinciaal beleidskader/ digitale atlas"***

Het is onduidelijk hoe de bestreden beslissing van de Deputatie van Vlaams-Brabant deze beleidsdoelstelling helpt verwezenlijken.

De Deputatie van Vlaams-Brabant benadrukte in haar beleidsnota voor 2007, dd. oktober 2006 dat ze in het kader van duurzame mobiliteit werk zou maken van een uitwerking en implementering van een beleid rond voet- en buurtwegen;

Het is eveneens twijfelachtig hoe de bestreden beslissing van de Deputatie van Vlaams-Brabant in deze beleidsoptie kan passen.

Op 13 maart 2008, stelt de Deputatie in een persbericht, dat de provincie "op de barricade voor voet- en buurtwegen" staat.

In het persbericht komt Gedeputeerde Julien Dekeyser tot de vaststelling:
"Vele gemeentebesturen hechten nog te weinig belang aan de buurt- en voetwegen. Daardoor zijn heel wat van deze wegen in de loop der jaren verdwenen. De maatschappelijke belangstelling voor deze wegen is echter de laatste jaren wel vergroot. De rol van de provincie in deze beleidsmaterie wordt echter nog te veel onderschat. Aan de hand van een actieplan rond die buurt- en voetwegen wil Julien Dekeyser, gedeputeerde voor mobiliteit en wegen, de rol en de visie van de provincie Vlaams-Brabant duidelijker stellen en meer naar maatschappelijke noden richten."

Het moeilijk aan te nemen dat de bestreden beslissing van de Deputatie van Vlaams-Brabant streeft ze allesbehalve naar het maximale behoud van buurt- en voetwegen.

Op de website van de Provincie Vlaams-Brabant, staat vandaag, dd. 24 januari 2010, nog te lezen:

*"Dossierbehandeling: om diverse redenen komen soms voorstellen op tafel om het tracé van buurt- en voetwegen te verleggen of af te schaffen, bijvoorbeeld omwille van een verkaveling of bedrijfsuitbreiding. Dergelijke voorstellen moeten door de betrokken gemeenten voor goedkeuring voorgelegd worden aan de deputatie. **De deputatie hecht daarbij groot belang aan de motivering en streeft naar het maximale behoud van deze wegen.**"*

(<http://www.vlaamsbrabant.be/verkeer-mobiliteit/wegen/buurt-en-voetwegen/index.jsp>)

Niet alleen laat de motivering van de "verzoekers" en de gemeenteraad van Opwijk te wensen over (zo getuige de niet-, onvolledig en foutief weerlegde bezwaren geuit in het openbaar onderzoek), met de bestreden beslissing van de Deputatie van Vlaams-Brabant streeft ze allesbehalve naar het maximale behoud van buurt- en voetwegen.

3c) Is de bestreden beslissing van de Deputatie van Vlaams-Brabant genomen vanuit een opportuniteit in het algemeen belang, ten voordele van het publiek? Evenmin. Integendeel, de voetweg 36 is, samen met een aantal afgesloten of illegaal ingenomen voetwegen op het grondgebied van de gemeente Opwijk, het voorwerp van het met de voeten treden van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Dit is overigens zélf meerdere malen vastgesteld door de provinciale diensten van Vlaams-Brabant.

- Het bezoek van Kevin Van Campenhout, dienst Infrastructuur, juni 2009 aan de voetweg in kwestie

Tijdens het bezoek worden de inbreuken door de bevoegde dienst zelf vastgesteld en in een brief te kennen gegeven aan de gemeente Opwijk. In deze zaak geeft de wegbeheerder (de gemeente Opwijk), zoals hierboven reeds aangegeven blijk van machtsafwendings (langdurig laten betijen), onzorgvuldige belangenafweging (publiek versus privaat), onredelijkheid (voorstel verleg voetweg 36 volgens een volstrekt onlogisch en onveilig tracé), strijdigheid met verscheidene vormvereisten (niet weerleggen van de argumenten tijdens het openbaar onderzoek, ontbreken van een rooilijnplan, dossier wordt opgemaakt door de landmeter van de verzoeker).

Het onbegrijpelijk welke opportuniteit zich voor de Deputatie van Vlaams-Brabant aandient door de bestreden beslissing te nemen. Ze volgt hierin louter het tegemoetkomen aan een particulier belang, wars van elke beleidslijn en ter wille van een wegbeheerder die door het stilzitten in dit dossier niet bepaald een mooie staat van dienst kan voorleggen.

Als wegbeheerder maakt zij zich schuldig aan machtsafwendings, strijdigheid met de openbare orde en het ontbreken van elke redelijke termijn.

In het licht van deze gelijkaardige dossiers wordt het nog minder begrijpelijk welke opportuniteit zich voor de Deputatie van Vlaams-Brabant aandient door de bestreden beslissing te nemen.

4) Ten slotte wens ik u erop attent te maken dat de bestreden beslissing van de Deputatie van Vlaams-Brabant bovenal is ingegeven door de mate waarin ze ingaat tegen het algemene -positieve- maatschappelijke klimaat ten behoeve van voet- en buurtwegen. De meerwaarden van deze wegen, waarop ik u al meermaals heb gewezen; de zorg voor de fijnmazigheid van het nog bestaande netwerk en de plaatselijke waarde van elke verbinding komen door de bestreden beslissing in het gedrang.

Het is pijnlijk én schrijnend, dat in 2010 de gemeenschap nog zóveel tijd en energie moet investeren om trage wegen die vandaag open zijn én gebruikt worden te kunnen behouden. Tijd en energie die ten koste gaan van al de recentelijk ingepalmde voet- en buurtwegen, waartegen de betrokken wegbeheerders niet optreden, hoewel ze dit volgens de huidige wetgeving perfect kunnen.

Ik ga er dan ook van uit dat u dit zorgvuldig opgebouwde beroepsschrift integraal voorlegt aan de Vlaamse overheid, teneinde de bestreden beslissing van de Deputatie van Vlaams-Brabant, op grond van al de aangehaalde argumenten enerzijds en op grond van al de aangehaalde vormfouten anderzijds, te vernietigen.

Alleen zo kunnen de trage wegen ook voor de komende generaties bewaard worden.

Met de meeste hoogachting,

Namens de vzw Trage Wegen,

Andy Vandevyvere,
Coördinator

